

Virginie Bailly ///

“Met Ithaka is het allemaal begonnen”

Veto: Je stond in 2000 op Ithaka. Hoe verliep dat?

Virginie Bailly: “Dat was in het stationsgebouw. Er waren werken en daardoor mocht men daar tentoonstellen. Dat was een gigantisch groot gebouw, heel hoog. Ik herinner me dat veel kunstwerken daar goed functioneerden. Het was een leuke plek om tentoon te stellen. Ik had me voor mijn werk gebaseerd op de site, namelijk de werken aan het station. Op basis daarvan had ik fotografisch werk gemaakt. Ik werkte toen nog met fotografie, maar wel op een schilderijmanier. Daar ben ik nu niet meer mee bezig. Ithaka was wel heel belangrijk voor mij, ik was net afgestudeerd en ik heb toen een heel jaar mijn fotografische beeldtaal afgetast. Het was mijn allereerste galerijtentoonstelling en een van de twee plaatsen waar ik foto's getoond heb.”

Veto: Waarom foto's? Je had een opleiding schilderkunst genoten.

Bailly: “Ik had dat jaar, na mijn studies, geen atelier. Mijn ouders waren een atelier aan het bouwen. Bij gebrek aan tijd en ruimte heb ik het fotoapparaat ter hand genomen. Ik ben in het landschap op zoek gegaan naar beelden die ik over elkaar geplaatst heb, analoog uiteraard. Op de site van het station vond ik het interessant om de tijdelijkheid van de stellingen, de oranje plastic netten te sublimeren. Al die ruwbouw heb ik vastgelegd. Door de overlapping van die beelden was er een vertroebeling van het beeld, waardoor het een romantische werkelijkheid kreeg. Toen was mijn werk vooral

Virginie Bailly is een echte Brusselse die zich thuisvoelt in de probleemwijk Kuregem. Ze stond in 2000 op Ithaka en is nu een geprezen kunstenaar: “Met Ithaka is het allemaal begonnen.”

nog een vormelijk onderzoek, nu is het veel gelaagder van concept.”

Veto: Wat voor kunstwerken maak je?

Bailly: “Ik gebruik verschillende media, ook installaties en videokunst. Ik ben daarmee begonnen toen ik aangenomen werd op het Hoger

Instituut voor Schone Kunsten in Antwerpen. Daar waren verschillende ateliers die toegankelijk waren voor iedereen. Je kreeg de kans om met allerlei materialen te werken. Toen had ik de smaak te pakken. Mijn eerste installatie was op de terril van Winterslag in 2003. Boven op een

Bailly stond ook in 2000 op Ithaka: “Het was heel belangrijk voor mij, want het was mijn eerste galerijtentoonstelling.” Foto: Charlotte-Lara De Cort

heuvel had ik een kijkdoos gezet van zes meter op negen meter met drie ramen. Die ramen gaven elk een specifiek zicht op het landschap. Dat zicht gebruikte ik als een frame, een kader voor de schilderkunst. Schilderkunst komt altijd terug, blijft de wortel van mijn werk. Ik ben eigenlijk voortdurend met schilderkunst bezig.”

Veto: Is er een verband tussen de verschillende media die je gebruikt?

Bailly: “In 2006 heb ik een installatie gebouwd in Bredene. Die kijkdoos heeft mij terug naar de schilderkunst gebracht. Voor het eerst speelt de ervaring die ik meemaak in de installatie een rol in de schilderkunst. De installatie was een zeventien meter lange doos, waar je langs de voorkant binnenloopt. Naargelang de grootte van de toeschouwer kan hij die kijkdoos tot op een bepaald punt betreden, de kijkdoos wordt immers steeds kleiner. Door de opening ziet de toeschouwer vervolgens een sculptuur die ik in het landschap geplaatst had. Die sculptuur bestond uit de vroegere schouw van het militair hospitaal. Ik heb het bovenste stuk van die schouw naar beneden gehaald en met de stenen een sculptuur gemaakt, een ruïne zoals je ziet in de negentiende-eeuwse tuinen. Daaruit ontstond het werk *spot*. Dat gaat over de lichtervaring die ik in de kijkdoos had. Als de zon draait, vertroebelt het beeld dat je ziet door de kijkdoos. Die gradaties van vertroebeling, verschijnen en verdwijnen, vond ik interessant. Dat heb ik op een conceptuele, abstracte manier geschilderd.”

Volledige artikel: <http://ithaka20.wordpress.com/catalogus/interview-virginie-bailly/>

Charlotte-Lara De Cort en Jelle Mampaey

Steven Vandervelden /// Ithaka vroeger en nu

Sommige organisatoren van Ithaka komen in de kunstwereld terecht. Een van hen is Steven Vandervelden, de directeur van kunstencentrum STUK. Vandervelden werkte mee aan twee edities en blikt terug op de rijke geschiedenis van de beeldendekunsttentoonstelling.

Veto: Hoe bent u bij Ithaka terecht gekomen?

Steven Vandervelden: “In het academiejaar 1998-1999 studeerde ik Culturele Studies. Ik zat toen op kot met een aantal vrienden die allemaal geïnteresseerd waren in cultuur. We hadden een heel grote living, waar we concerten, poëzie-avonden en filmavonden organiseerden. Een van mijn vrienden, Lars Kwakkenbos, vroeg of ik zin had om mee te werken aan Ithaka. Al enkele jaren was er een coherente groep die Ithaka organiseerde, maar zij zijn bijna allemaal gestopt na de editie van 1998. Lars en ik hebben toen meteen de editie

van 1999 gecoördineerd. Voordien was het meestal zo dat iemand die in de werkgroep zat pas het jaar nadien Ithaka coördineerde.”

Veto: Hoe is Ithaka geëvolueerd door de jaren heen?

Vandervelden: “In 1997 en 1998 werd Ithaka telkens georganiseerd door een sterke ploeg. Veel organisatoren van die edities zijn nadien in de kunstwereld beland, zoals Katrien Darras, Jeroen Peeters, Eva Wittocx en Rolf Quaghebeur. De selectie was toen nog heel erg gericht op de kunsthogescholen om jonge talenten te scouten. Veel geselecteerde jonge kunstenaars zijn

later bekend geworden. Ik denk bijvoorbeeld aan Hans Op De Beeck, Virginie Bailly en Angelo Vermeulen. Toen Lars en ik Ithaka organiseerden, was het nog een ééndagstentoonstelling. Ithaka vond toen dikwijls op grote openbare locaties plaats. In 1999 bijvoorbeeld in twee winkelgalerijen, samen met een stuk Diestsestraat. Alle media-aandacht was toen geconcentreerd op één dag. Ook op het vlak van bewaking was een ééndagstentoonstelling praktischer. Het festival had toen nog een gigantische impact, aangezien het de enige of een van de weinige activiteiten rond hedendaagse kunst was in Leuven. Ik heb de indruk dat er gaandeweg studenten zijn gaan deelnemen, die niet echt professioneel met hedendaagse kunst bezig zijn. Ithaka is haar rol als dé toonplek voor jonge professionele kunstenaars wat kwijt geraakt. Dat heeft ook veel te maken met de veranderde context voor hedendaagse kunst. Een vijftiental

jaar geleden was er in Vlaanderen amper iets te doen rond actuele kunst. Intussen zijn er heel wat plaatsen die een budget ter beschikking stellen van jonge, veelbelovende kunstenaars. Ik denk dat de kunstenaars en organisatoren vroeger meer op de kunstwereld gericht waren. Ik zie al enkele jaren dat er minder organisatoren van Ithaka doorstromen naar de hedendaagse kunstwereld. Vermoedelijk hebben zij minder dan vroeger de ambitie om in die wereld terecht te komen. Ithaka is een breder kunstfestival geworden, waarop ook heel wat amateurkunstenaars een plek krijgen. Daar zit ook veel talent tussen, laat daar geen twijfel over bestaan. Ik zeg ook zeker niet dat Ithaka nu minder goed is dan vroeger, het is gewoon anders.”

Volledige artikel: <http://ithaka20.wordpress.com/catalogus/interview-steven-vandervelden/>

Mattijs Ameye

Pieter Durnez (1987)

Pieter Durnez studeerde in 2010 af aan de academie van Antwerpen in de richting Beeldhouwkunst. Op Ithaka zet hij een 'Sterkneus interventie' op poten. De naam is afgeleid van een vrije vertaling van zijn achternaam. Hij maakte videobeelden in de Kartuizerij en distilleerde hieruit een ruwe constructie. Op deze installatie projecteert hij die oorspronkelijke videobeelden, waardoor de scène opnieuw – veranderd – tot leven komt. Slechts geleidelijk kom je als toeschouwer tot begrip van wat je ziet, hoort en ziet bewegen. Het gaat om een artistieke ingreep in het gebeuren van Ithaka. De installatie is een onderdeel van een groter project van Sterkneus interventies. In zijn kamertje in de Kartuizerij heeft hij nog wat speelruimte, waar hij op Ithaka zelf zal experimenteren met beelden uit de Kartuizerij en eventueel een tweede constructie. (SVP)

Maarten Dedroog (1987)

Het werk van Maarten Dedroog is het resultaat van zijn gedreven urban exploration. Hij bezoekt leegstaande panden, gebouwen die ooit van betekenis zijn geweest, maar die nu zelfs niet meer toegankelijk zijn voor publiek. Op basis van foto's creëert hij schilderijen die de vervlogen betekenis van de gebouwen terug betuigen. In zijn doeken verwerkt hij bovendien uiteenlopende materialen die hij in de bouwwerken vond, gaande van behangpapier tot stukjes zeil, wat zorgt voor bijzonder aparte texturen. In Leuven bezocht hij onder meer de Stellafabriek, de oude psychiatrische instelling en de vergane Studio's filmzalen. Zijn doeken bieden een unieke kijk op een teloorgang waar we ons misschien nooit van bewust zijn, en confronteren de bezoeker op een schrijnende manier met de verhevenheid die er nog rest in de wegwijnende gebouwen. (AS)

Sven Boel (1985)

Sven Boel studeert aan het KASK in Gent. Hij is op zoek naar wat een beeld precies is. Daarvoor heeft hij een experiment bedacht: TravelAgent. Die titel is een samentrekking van het Engelse 'travel', het Franse 'à' en het Nederlandse 'Gent'. Flanerend door de Gentse binnenstad wordt hij overspoeld door indrukken en beelden, die hij vervolgens tekent op een kassarolletje. In een volgende stap fotografeert hij de tekeningen om ze te kunnen projecteren naar houtsneden. Dat levert 130 gedrukte werkjes op; wat nu gedaan? Kunstzinnig als hij is, kwam Sven op het idee de houtsneden aan kapstokken te hangen, die op hun beurt aan houten dragers worden bevestigd. Door de wapperende bladen te verhangen kan u uw eigen verhaal wandelen doorheen de ruimte. Svens zoektocht heeft alvast één zekerheid opgeleverd: dat geen enkel beeld gefixeerd hoeft te zijn. (C-LDC)

Franck Condon (1989)

Voor interactieve kunst op Ithaka kunt u terecht bij de Leuvense geluids-artist Franck Condon, een alter ego van Wim Dehaen. Condon heeft een geluidsinstallatie, waarvan u de voortgebrachte radiosignalen volledig zelf kunt instellen. Quasi Bina Dilectio, zoals Condons werk heet, is een Latijns citaat dat Condon vond tijdens zijn kort onderzoek naar de Kartuizers, monniken van de orde van de heilige Bruno van Keulen. Het verwijst naar de liefde voor God en de naastenliefde, die voor de Kartuizers allebei moesten gekoesterd worden. Condon zelf mixt eeuwenoude, tijdloze opnames met ultravluchtige moderne radiogolven. Zijn werk Quasi Bina Dilectio bestaat overwegend uit het samenvoegen van radiosignalen met verschillende vocale werken die gelinkt zijn aan de Kartuizische tradities. Franck Condon studeert organische chemie aan de Universiteit Antwerpen. (MA)

Willem Sarah (1987 & 1985)

Willem Corten en Sarah Marks vormen een kunstenaarsduo met Antwerpen als thuisbasis, waar ze ook beiden school hebben gelopen in de Academie voor schone kunsten. In hun werk 'Dramaturg – First viewer' staat de relatie tussen kunstobject en toeschouwer centraal. Waar de toeschouwer eerst nog denkt een passieve rol te kunnen vervullen via het observeren van het werk, wordt gaandeweg duidelijk hij er zelf ook deel van uitmaakt. 'Fixed Interval 3' is meer een studie over veranderende perspectieven, of zoals ze het zelf omschrijven "een werk over de conditionering van het menselijk oog en oriëntatie". Bereid je dus maar voor op een diepzinnig avontuur! (LV)

Ulf Holler (1966)

Ulf Holler is een beginnende Duitse kunstenaar en architect die in Antwerpen vertoeft. Zijn werk bestaat uit een reeks foto's die hij genomen heeft met 'tijd' als centraal thema. Dit gebruikt hij als een soort referentie naar het desolate klooster met zijn rijke geschiedenis en tal van functies doorheen de jaren. Ook het leven in eenzaamheid wordt via zijn werk naar voren gebracht. Ulf Holler zelf is zeer gefascineerd door de aan- en afwezigheid van menselijke interactie in ruimtes en objecten. Net als in het werk van Styn Van Brabant kan men hier de gefragmenteerde werkelijkheid in waarnemen. De foto's stralen fragiliteit en breekbaarheid uit, de kwetsbaarheid van de herinnering en het moment. (LV)

Arnaud De Wolf (1981)

Arnaud De Wolf studeerde aan Sint-Lukas in Brussel. Zijn werk focust op landschappen die het fragiele evenwicht tussen natuur en cultuur in zich dragen. De beelden tonen de maakbaarheid van het landschap en de drang van de mens om de natuur te domineren. De foto's verheerlijken echter mens noch natuur, ze nemen geen standpunt in, maar roepen een fictieve wereld op die eenzaamheid, unheimlichkeit, schoonheid en een universeel verlangen uitademt. Het merendeel van de foto's zijn gemaakt met een groot-formaat camera, waarbij de composities refereren naar de stijl van de New Topographers of klassieke landschapschilderijen. Ondanks hun schijnbaar objectief, afstandelijk standpunt hebben de beelden geen documentaire waarde. Het zijn eerder 'bedrieglijke' fragmenten, waarbij bepaalde elementen erg bewust opgenomen zijn in het kader of er net buiten vallen. De beelden krijgen een onbestemd karakter omdat verwijzingen naar concrete locaties worden vermeden en de titels vaak niet meer prijs geven dan hetgeen bij een eerste lezing reeds zichtbaar was. (ADW)

Lieven Geuns (1987)

Hedendaagse mobiliteit is complex geworden. Dit vertaalt zich dagelijks in auto-ongevallen. In tegenstelling tot de meeste beelden van auto-crashes waarmee we door de media vaak vluchtig geconfronteerd worden, zijn de foto's van Lieven Geuns werkelijk in staat u te laten stilstaan bij het bloedbad dat dagelijks plaatsvindt op onze wegen. Op sommige foto's zien we zwaar toegetakelde autowrakken wrakken, op andere eerder gehavende landschappen die getuigen van een geladen ontmoeting tussen mens en machine... Zijn beelden kunnen dan ook gezien worden als gruwelijke (mechanische) stilleven; foto's van de dood, maar zonder de doden. Allen dragen ze doelbewust een welgekozen esthetiek in zich die hij liever als middel gebruikt dan als doel. Het resultaat is een kritiek op de oppervlakkigheid waarmee deze drama's ons in het dagelijkse leven gepresenteerd worden, en de afstandelijkheid aan waarmee we dit nieuws meestal zelf benaderen. Lieven Geuns studeert fotografie aan de MAD Faculty in Genk. (MD)

Bart Smeets (1978) en Hans Geyens (1973)

U begeeft zich naar de kapel. Deze keer niet voor een gebed - tenzij tot kunstenaarsgoden Bart Smeets en Hans Geyens. In hun samenwerking speelt improvisatie een belangrijke rol. Ze proberen de ruimte naar hun eigen hand te zetten en haar zo goed mogelijk te benutten. Wat de kapel betreft, heeft Bart de nis een zwarte kleur gegeven en voorzien van een eigen glasraam met een arend erin verwerkt. Die vogel kennen we ook als symbool van macht, en als nationaal embleem van de Verenigde Staten, alwaar veel gelovige Amerikanen wonen. In Barts creatie straalt de arend die door het raam vliegt geen trots uit, maar lijkt die de muur open te breken... Hans stuurt je blik hemelwaarts: op het plafond prijken de woorden 'We are not having this conversation' in een lettertype dat je allesbehalve verwacht in een kapel. Hij verklapte ons dat de tekst een soort 'conversatus interruptus' representeert, oftewel een afgeblokt gesprek. Maar u kunt de woorden ook interpreteren als een gesprek dat niet zou mogen plaatsvinden, als een soort van geheime uitwisseling die achteraf gewist dient te worden. U kiest. (C-LDC)

Juanan Soria (1985)

'Mascaradas' – wat Spaans is voor gemaskerde optocht – is het werk van de Andalusische schilder Soria, die momenteel in Gent studeert. Geïnspireerd door zijn Spaanse en religieuze roots laat deze figuratieve kunstenaar het klooster terug tot leven komen. Hij bracht oude foto's uit zijn geboortestreek samen tot een grote optocht met zowel christelijke als carnavaleske elementen. Het thema van die combinatie vormt de zoektocht naar de identiteit. Van veraf zie je een massa mensen, iedereen en toch niemand, verborgen achter maskers en toch zichtbaar. Van dichtbij springt het individu eruit. De maskers krijgen een gezicht dankzij de opdeling in afzonderlijke plaatjes. Hiermee verwijst Juanan naar onze gemeenschappelijke achtergrond die, ondanks de verschillende culturen, naar boven komt in religieuze, politieke en humoristische elementen. Juanan Soria studeerde schone kunsten in Sevilla en Valencia. (KN)

An Overath (1989)

In haar fotografie gunt An Overath de bezoekers een blik in de typische Vlaamse huiskamer. Via *staged photography* worden Vlaamse gezinslevens geënceneerd zoals ze zich binnenskamers afspelen. Zo confronteert ze ons met de banaliteit die in essentie overal achter schuilt. Met haar werk toont ze haar visie op het leven van de mens, in al zijn inspanningen om zich anders te willen voordoen, en zijn volharding in een constant acteren. Edoch, de encenering van haar werk is voor de bezoeker ook een gelegenheid om alles te relativiseren. Over alle karakteristieke ruimtes hangt immers een flard van theatraaliteit. Anders dan de zoveelste reportage van Man bijt hond krijgt de bezoeker hier mooie portretten die een oprechte visie weergeven van een leefwijze die voor ons allemaal danig herkenbaar is. An Overath studeerde fotografie aan de MAD Faculty in Genk. (AS)

Anneleen De Causmaecker (1983)

Anneleen De Causmaecker studeerde aan de academie van Antwerpen. Op Ithaka presenteert ze het werk Research/Search. Ze krijgt zo maar even twee ruimtes ter beschikking. De eerste zo ongerept mogelijk, onder het stof van bijna een decennium. Niet gestofzuigd, niet geschrobd, niet gedweild. Die ruimte heeft ze onderzocht op sporen van het vroegere leven. Een intensief huzarenstukje dat zeventig stofstaaltjes heeft opgeleverd. Daaruit koos ze een staal spinnenrag omwille van zijn interessante vorm en structuur. Hoe ouder spinnenrag is, hoe steviger het is. Dit staal spinnenrag gaat Anneleen macroscopisch opblazen in haar tweede ruimte, die wel gestofzuigd, geschrobd en gedweild is. Het detail wordt uitvergroot tot het de ruimte domineert, een reusachtige installatie van netten, alsof de hersenspinsels van de monniken zijn blijven hangen toen ze het klooster verlieten. (GJ)

Vladimir Slavov (1980)

Vladimir Slavov studeert momenteel aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Antwerpen. Daar werkt hij rond de interactie tussen het kostuum en het lichaam van artiesten. Voor deze editie van Ithaka kiest hij echter voor iets volledig anders. Hij maakt gebruik van de flowtheorie, niet zozeer als theoretisch concept, maar als principe van beweging. Mensen die door individuele bewegingen één grote beweging creëren, zoals gebeurt in drukke metrostations.

Met zijn opstelling probeert hij dat proces uit te beelden. Metalen draden die aangedreven worden door een motor staan centraal in zijn installatie, waar de bezoeker zichzelf kan plaatsen middenin de flow die gecreëerd wordt. De draden bewegen elk in individuele flow, maar de verschillen tussen de draden kunnen potentieel groepschaos veroorzaken. (FP)

Alina Cristea (1989)

Stairway to Heaven zingt Led Zeppelin, Stairs of Concrete fotografeert Alina Cristea. Beiden nemen de trap tot onderwerp, die opstijging naar de hemel symboliseert. Maar Alina toont dat trappen niet enkel een religieus symbool vormen; ze zijn ook een sterk visueel element door hun typisch geometrische vorm. Hun sociale functie dan weer varieert naargelang de manier waarop mensen ze gebruiken. Zo kunnen ze fungeren als een plaats van rust in de stad, maar elders ook als een constructie om te klimmen. Volgende keer als

u neerstrijkt op de trappen van een stadhuis, kijk dan eens om u heen en zie hoe het geheel van treden mensen samenbrengt. De ene leest, de andere observeert. Alina Cristea leert u kijken en – geloof ons – bij de volgende trap die u bewandelt, zult u aan haar denken. Alina Cristea is faculty star van de Faculteit Letteren en studeert Culturele Studies aan de KU Leuven. (C-LDC)

Jakob Rosseel (1985)

Veerkracht in alle betekenissen van het woord, dat is waar het bij Jakob Rosseel (1985) allemaal om draait. Zijn werk bestaat uit een constructie van springveren in combinatie met verschillende lichtbronnen, wat zorgt voor een schaduwspel op de muren. De beweeglijkheid en veranderlijkheid van het kunstwerk wordt nog eens verhoogd door de aanwezigheid van de toeschouwer, die rondloopt in de constructie en deze zo in beweging kan brengen. Hierdoor ontstaat, aldus Rosseel, een spel van licht, schaduw, vorm en beweging. De oorspronkelijk vormconstructie van de springveer

maakt plaats voor een modulaire sculptuur. Dit zorgt voor verrassende nieuwe interpretaties, waarbij de grens tussen waarneming en verwarring minutieus wordt afgetast. Sculptuur wordt schaduw, schaduw wordt sculptuur. Jakob Rosseel studeerde audiovisuele technieken aan Narafi in Brussel. (MVG)

Catherine Lemblé (1990)

Vaak zien we opgezette dieren sierlijk pronken in onze interieurs, maar zelden staan we stil bij het proces dat hieraan voorafgaat, genaamd "Taxidermie".

Letterlijk betekent Taxidermie "het verplaatsen van de huid", maar in realiteit komt er veel meer bij kijken. De fascinatie voor dit kunstmatig terug tot leven wekken van dieren vertaalt fotografe Catherine Lemblé in sterke foto's waarin de huid letterlijk en figuurlijk centraal komt te staan. Door deze opgezette dieren te isoleren uit hun gebruikelijke huiselijke context speelt Catherine Lemblé op verrassende wijze met de anders zo afgebakende grens tussen leven en dood. De kunstenaar studeert fotografie aan Sint-Lukas in Brussel. (MD)

Fenne Westra (1988)

Fenne Westra is een Nederlandse kunstenaar uit 's Hertogenbosch. Zij maakt in haar kunstwerk gebruik van een lichtinstallatie waarmee ze een andere werkelijkheid tracht te creëren, en dit via het combineren van slechts enkele kleuren. Het werk verkrijgt vanuit andere perspectieven steeds een andere interpretatie, waardoor de toeschouwer zelf actief betrokken wordt bij het geheel. De installatie is in die zin dynamisch aangezien je als bezoeker zelf aan de slag moet om het object beter te begrijpen. Fenne zelf werkt graag met lichtinstallaties vermits licht de essentie van alle kunst is. Ze houdt van de interactie tussen licht en ruimte, waardoor er telkens een unieke sfeer kan neergezet worden. Fenne Westra studeert beeldende kunst aan AKV Sint-Joost in 's Hertogenbosch. (LV)

Styn van Brabant (1985)

Styn van Brabant volgde net als Willem Corten en Sarah Marks les in de Academie voor schone kunsten te Antwerpen, wat ook voor hem zijn thuisbasis is. In zijn werken neemt hij de collectieve vervaging van de herinnering als onderwerp, via oude dia's die hij digitaal weer tot leven brengt. Als toeschouwer wandel je als het ware zelf mee met een van de bergtochten of geniet je van een feeriek landschap. Al gauw wordt men uit deze droom gezogen door

de subtiele geometrische figuren waarmee de kunstenaar benadrukt dat de gebeurtenis voltooid verleden tijd is, en er langzamerhand ruis in de herinnering begint op te treden. (LV)

/// Programma Ithaka 2012

Elke dag

- Tentoonstelling en café zijn van woensdag tot en met vrijdag open van 13u00 tot 23u00 en op zaterdag van 13u00 tot 20u00.

-Elke dag om 18u00 historische rondleiding door het gebouw onder leiding van Leuvense stadsgidsen.

-Elke dag van 20u00 tot 22u00 artistieke rondleiding door de tentoonstelling onder leiding van studenten kunstwetenschappen.

Woensdag

16u00 Grazing in the grass

20u30 Spreekende Ezels

Donderdag

20u00 Film: Junebug

Vrijdag

20u00 Oud-organisatorenavond

Zaterdag

15u00 Young Colour (muziek)

16u00 kARTuizers live (muziek, literatuur en kunst)

Meer info op www.ithaka20.be

Luc Delrue ///

“Je hoeft geen kenner te zijn om te kunnen genieten van voetbal”

De kunstenaars van Ithaka hebben niet zonder meer een plaatsje gekregen in het Kartuizerklooster. Ze moesten eerst een selectieronde door de Ithakajury overleven. Daarna werden hun kunstwerken voor advies voorgelegd aan het strenge team van Museum M. Luc Delrue boog zich als intendant van het museum over de selectie.

Veto: Wat vindt u van het initiatief om studenten warm te maken voor kunst?
Luc Delrue: “Alle initiatieven die kunst stimuleren, zijn uiteraard belangrijk. LOKO organiseert Ithaka al jaren, toch niet evident om vol te houden. Cultuur lijkt me immers niet het meest sexy deel van de werking van LOKO. Ik vind het heel nobel en geëngageerd, temeer omdat het veel werk inhoudt. Niet zo'n groot deel van de studenten heeft interesse voor kunst. In die zin weerspiegelt de studentenpopulatie de rest van de samenleving: zo'n 5% van de bevolking beleeft actief cultuur.”

Veto: Waarop lette u bij het advies voor Ithaka?
Delrue: “Dat is een erg moeilijke vraag. Wanneer is een kunst-

werk goed, en wanneer is een kunstwerk minder belangrijk? Het is opvallend om vast te stellen dat een jury, zelfs een onervaren jury, vaak heel erg eensgezind oordeelt over een groep van werken. Kunst spreekt voor een stuk uit zichzelf.

Toch is ervaring met kunst niet overbodig. Bij meer complexe kunstvormen moet je een soort kennis van de kunstgeschiedenis hebben om het cliché van het vernieuwende te kunnen onderscheiden. Er is ook de vraag of een werk technisch goed in elkaar zit. Dat is geen doorslaggevende factor, maar speelt soms wel mee. En ook belangrijk: slaagt de kunstenaar erin om iets essentieel uit te

drukken? Weekt het kunstwerk emoties los?

Je kunt zo'n selectie vergelijken met een voetbaltrainer die nieuw talent gaat scouten: hij baseert zich ook op zijn ervaring. Een amateurvoetballiefhebber zal wel zien wie er goed tegen een bal kan *sjotten*, maar zeggen waaróm iemand een goede voetballer is, dat kan enkel de trainer, iemand met een opgebouwde expertise. Anderzijds hoeft je geen kenner te zijn om te kunnen genieten van voetbal.

Zo moet je ook geen kenner zijn om te kunnen genieten van beeldende kunst. Je moet er natuurlijk wel voor openstaan, de tijd nemen om te kijken. Het is een kwestie van beleving, en vooral van willen beleving.”

Studenten in M

Veto: Hoe maakt u Museum M aantrekkelijk voor studenten?

Delrue: “Wij programmeren niet alleen maar voor studenten. We proberen een breed publiek aan te spreken. Toch is de relatie met studenten erg belangrijk voor ons, en

richten we specifieke initiatieven in voor hen: jaarlijks zijn er een aantal evenementen samen met de dienst communicatie en cultuur van de KU Leuven, en studenten met een Cultuurkaart genieten van kortingen. Daarnaast hebben we de Mecenaserwerking, waarbij studenten kunstwetenschappen rondleidingen voor studenten verzorgen. Er is ook de samenwerking met de Kotroute. En uiteraard is er Ithaka, waarbij we een beetje de rol van consultant vervullen. Studenten zijn belangrijk voor M, want hun enthousiasme kan andere bezoekers aantrekken. Dat geldt zeker voor buitenlandse studenten.”

Veto: Wat mogen we binnenkort nog verwachten van M?

Delrue: “In samenwerking met Centre Pompidou Metz toont M deze zomer muurschilderingen van de eigentijdse Amerikaanse kunstenaar Sol LeWitt. Deze tentoonstelling is bij uitstek interessant voor jongeren, omdat het kleur- en vormspel van LeWitt erg dicht aansluit bij de hedendaagse beeldcultuur. Het is overweldigend om te zien hoe LeWitt met het spel

tussen kleuren en lijnen, over volledige muren van het museum, de kijker helemaal in vervoering brengt.”

Veto: Heeft u nog tips voor beginnende kunstenaars?

Delrue: “Het is bijna onmogelijk om als jonge kunstenaar van je kunst te leven. Je moet zorgen voor een basisinkomen en voor genoeg vrije tijd waarin je op jezelf een vormtaal kan uitwerken. Naast een eigen stijl zoeken, mag je niet vergeten de confrontatie aan te (blijven) gaan met een publiek en met experts. Daarom zijn initiatieven als Ithaka, Faculty STARS en de atelierwerking van Museum M belangrijk. Verder moet je als beginnend kunstenaar, niet evident als jongvolwassene, iets te vertellen hebben, en pretentius genoeg zijn om achter je boodschap en het belang daarvan te staan. Eigengereid zijn is goed in deze sector, zolang je de vinger aan de pols houdt door de confrontatie aan te gaan met een kritische omgeving. Dit houdt ook in om regelmatig naar tentoonstellingen te gaan kijken en te reflecteren. En tot slot: geduld, veel geduld.”

Tine Kemps en Anneke Salden

Kartuizerklooster ///

Van God naar kunst

Het kartuizerklooster, waar de twintigste editie van Ithaka dit jaar doorgaat, heeft een lange geschiedenis die teruggaat tot 1486. Tijdens het vierdaagse festival kan u het oude klooster elke dag bezoeken tussen 13u en 23u, met een historische rondleiding om 18u. Een voorproefje.

De kartuizerorde is gesticht in 1084 door Bruno van Keulen in het Chartreuser gebergte. Het klooster daar is het eigenlijke moederklooster van de kartuizerorde: La Grande Chartreuse ligt daar nog steeds. In de periode rond de stichting kende de katholieke Kerk een periode van religieus reveil met verschillende stichtingen, het bekendste voorbeeld hiervan is de orde van de cisterciënzers. Net zoals de cisterciënzers wilden de kartuizers terugkeren naar de oorspronkelijke eenvoud van het christelijke geloof. Nog voor de stichting was er een beweging op gang gekomen van Wanderpredikers: rondtrekkende predikers die leefden in afzondering. De katholieke Kerk wilde meer controle op die beweging en zo ontstond de klooster-gemeenschap van de kartuizers. De orde combineert het kluisenaarschap met een leven in gemeenschap door de monniken tijdens de week in afzondering en stilte te laten leven maar op zondagen samen te komen. De broeders of zusters leven dan ook de rest van de week in volledige stilte.

Het klooster in Leuven werd opgericht op het einde van de vijftiende eeuw. In 1486 kocht de kapelaan van de hertog van Bourgondië, Karel de Stoute, een domein aan binnen de muren van de stad. Pas na de dood van Karel de Stoute, in 1489, kreeg zijn weduwe Margareta van York de toestemming van de stad om er het klooster op te richten binnen de Sint-Jacobsparochie. De kartuizergemeenschap bleef er bestaan tot in 1783, toen keizer Josef II het klooster ophief. In die periode

Het kartuizerklooster wordt opgebouwd voor Ithaka.

Foto: Simon Leclercq

moesten er een groot aantal kloosters de deuren sluiten op bevel van keizer Josef II van Oostenrijk naar de Zuidelijke Nederlanden toen onder vielen. In 1917 betrokken de kapucijnen het oude kartuizerklooster. De orde van de kapucijnen is gesticht in 1528 en kwam voort uit een wil om weer terug te keren naar de eenvoud van de regel van Fransiscus van Assisi. Hun naam is ontleend aan de spitse kap die ze droegen: de 'capuccio'. In 2003 vertrokken de laatste vier paters uit het klooster omdat de kosten te hoog werden. Sindsdien staat het kartuizerklooster leeg.

Als je nu door de straten rond het kartuizerklooster loopt kan je zien dat er in de buurt een petitie is gestart om het klooster te behouden voor grote veranderingen. De KU Leuven heeft namelijk plannen om een aantal van de laatst bijgebouwde delen van het

klooster te slopen en daar nieuwbouw te plaatsen. Het beschermde park en de oudere delen van het klooster zijn beschermde monumenten en worden dan ook bewaard. Momenteel is het klooster zelf niet toegankelijk voor het publiek, door de aanpassingen zou een bijkomend deel van de privétuin toegankelijk worden. Het buurtcomité is bezorgd dat de nieuwbouw het oude klooster te zeer van het zicht zou onttrekken en vindt dat de voorgestelde veranderingen het beschermde monument bedreigen. In het klooster zou na de vernieuwingen het 'child convent' komen, een combinatie van zowel de afdeling Jeugdgezondheidszorg van de KU Leuven, het Centrum voor Ontwikkelingsstoornissen, het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg en het Kinderpsychiatrisch Thuissteam.

Charlotte Vekemans

Colofon ///

Bedankt, medewerkers. Zonder jullie was Ithaka 20 onmogelijk.

Coördinator Ithaka: Linde Smeets
Stafmedewerker Ithaka: Geert Janssen

Begeleiding kunstenaars: Katinika Vandeveldde
Stagiairs: Riet Meeus, Valerie Van Erwegen

Coördinatoren Ithakabijlage: Charlotte-Lara De Cort en Jelle Mampay

Lay-out: Jens Cardinaels

Schrijvers: Mattijs Ameye, Charlotte-Lara De Cort, Maarten Dekoninck, Arnaud De Wolf, Geert Janssen, Tine Kemps, Kathleen Nobels, Frank Pietermaat, Anneke Salden, Marijke Van Geel, Sarah Van Pee, Laurens Vanweddingen, Charlotte Vekemans, Gijs Witdouch

Fotografen: Charlotte-Lara De Cort, Simon Leclercq, Andrew Snowball

Vrijwilligers: Jannes Motmans, Jeroen Baert, Annelies Moons, Jolien Dirix, Haroun Boujemaa, Aude Goovaerts, Laurens Vanweddingen, Natascha Desmet, Inge Huskens, Thijs Van Den Brande, Sarah Van Pee, Liesbeth Schenkels, Johanna Adriaens, Jasmin Pylyser, Tine Van Thielen, Steven Langenaken, Karel Reynders, Eva Vandepitte, Jeroen Luyckx, Mathias Merckx, Katelijn Weckx, Sanne Swerts, Eva De Haes, Pieter Rombouts, Brenda Aerts, Floor Messeyne, Matthias Nijs, Cédric Suttels, Joachim Beckers en vele anderen

Deze bijlage valt niet onder de redactionele verantwoordelijkheid van Veto.